

ÅRSPLAN FOR HEGLE BARNEHAGE

2018-2019

INNHold I ÅRSPLANEN

1. **INNLEDNING**
 - 1.1. Velkommen/forord
 - 1.2. Ansvar og roller
 - 1.3. Barnas rettigheter
 - 1.4. Hms
2. **RAMMER OG FORUTSETNINGER**
 - 2.1. Om barnehagen
 - 2.2. Personalet
 - 2.3. Styringsdokumenter og overordna mål
 - 2.4. Informasjon
3. **BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG**
 - 3.1. Likestilling og likeverd
 - 3.2. Barn og barndom
 - 3.3. Demokrati
 - 3.4. Mangfold og gjensidig respekt
 - 3.5. Bærekraftig utvikling
 - 3.6. Livsmestring og helse
4. **BARNES MEDVIRKNING**
5. **BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD**
6. **SAMARBEID**
 - 6.1. Samarbeid med barnets hjem
 - 6.2. Andre samarbeidspartnere
7. **TILVENNING OG OVERGANGER**
 - 7.1. Tilvenning
 - 7.2. Overgang innad i barnehagen
 - 7.3. Overgang mellom barnehage-skole
 - 7.4. Klubben
8. **BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET**
 - 8.1. Pedagogisk grunnsyn
 - 8.2. Vårt overordna menneskesyn
 - 8.3. Barnehagens visjon
 - 8.4. Dokumentasjon og vurderingsarbeid
 - 8.5. Barnehagens satsningsområde
 - 8.6. Vennskap og felleskap
 - 8.7. Sosial kompetanse
 - 8.8. Pedagogiske verktøy i barnehagen
 - 8.9. Kommunikasjon og språk
 - 8.10. Møtevirksomhet i barnehagen
 - 8.11. Arbeid mot mobbing
9. **PROGRESJON I FORHOLD TIL FAGOMRÅDENE**
10. **ÅRSHJUL 2018/2019**
11. **NYE BARN TIL HEGLE BARNEHAGE 2018/2019**

1.1 VELKOMMEN/FORORD

Barnehagens årsplan er utarbeidet i tråd med rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen viser hva vi er opptatt av i barnehagen, og hvordan vi jobber med barna for å virkeliggjøre målene våre.

Årsplanen skal synliggjøre hva barnehagen velger å legge vekt på og hvordan vi vil jobbe for å nå fastsatte mål. Teoridelen i årsplanen gjelder for 3 barnehageår; 2018-2021!

Årsplanen skal synliggjøre barnehagens tanker, visjoner og holdninger samt fungere som et arbeidsverktøy for personalet.

Rammeplanen for barnehagers innhold og oppgaver stiller krav til hva en årsplan skal inneholde. Hagle barnehages årsplan skal være i tråd med disse kravene.

01.08.17 utgav Utdanningsdirektoratet ny rammeplan for barnehager. Vi har startet implementering av den nye rammeplanen og vil fortsette dette arbeidet i de kommende barnehageår.

Årsplanen er både et arbeidsdokument for personalet i barnehagen, men og å betrakte som et utgangspunkt for foresattes mulighet til å medvirke i barnehagens arbeid.

1.2 ANSVAR OG ROLLER

Foreldregruppen som til enhver tid har barn i Hegle barnehage, eier og driver barnehagen! Barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldene lover og regelverk.

Styreren er gitt det daglige ansvaret i barnehagen. Pedagogisk ledere er gitt ansvaret for å iverksette og lede det pedagogiske arbeidet i tråd med god faglig skjønn.

Barnehagen skal sikre samarbeid med barnas hjem og hver barnehage skal ha et samarbeidsutvalg (SU) (Barnehageloven § 4).

Alle foreldre skal fremme felles interesser og bidra til et godt samarbeid mellom barnehagen og foreldregruppa. I tillegg til aktiv deltagelse på møter og i styret, krever en foreldredrevet barnehage at alle deltar på dugnader.

1.3 BARNs RETTIGHETER

Barnekonvensjonen gjelder i alle situasjoner og for alle under 18 år.

Barnekonvensjonens riktige navn er "FN's konvensjon om barnets rettigheter".

En konvensjon er en avtale mellom flere land og folk.

Barnekonvensjonen består av 42 artikler med rettigheter. Nedenfor er noen av rettighetene.

Alle barn ...

... er like mye verdt.

... har rett til et navn og en nasjonalitet.

... har rett til beskyttelse.

... har rett til helsehjelp og nok mat og drikke.

... har rett til å si sin mening og bli tatt på alvor.

... har rett til å gå på skole.

... har rett til lek, fritid og hvile.

... har de samme rettighetene.

1.4 HMS

Alle barnehager skal ifølge barnehageloven, barnehagens vedtekter og arbeidsmiljøloven ha et HMS system for å ivareta barnas og personalets helse, miljø og sikkerhet. Kort fortalt innebærer dette prosedyrer for ulike typer hendelser som f.eks. ulykker, at barn blir borte eller brann. Prosedyrene inneholder både forebygging, risikoanalyser og beredskapsplaner. For ulike hendelser foreligger et system for avviksmeldinger, registrering og oppfølging.

Hegle barnehage tok i bruk et nytt elektronisk HMS system, Mentor, høsten 2017.

Dette leveres av PBL. I løpet av 2018/2019 fortsetter vi implementeringen av dette systemet.

Personalets verneombud er Frode Solberg. Verneombudets rolle er å ivareta personalets interesser i saker som angår arbeidsmiljøet.

2. RAMMER OG FORUTSETNINGER

2.1 OM BARNEHAGEN

Hegle barnehage er en liten, hjemmekoselig barnehage som ligger sentralt i Levanger. Den drives av foreldre til barn som går i barnehagen, og ble startet i august 1990. Dette betyr at vi går inn i vårt 28 år! Selve grendehuset ble bygget i 1915, og har blant annet vært skole og utleid som bolig. I dag blir Grendehuset brukt til sosiale sammenhenger og dans. Barnehagen kaller forsamlingsalen for «gymsalen», og vi er heldige å kunne bruke denne når den er ledig.

Barnehagens lokaler ligger i husets 2 etasje. Vi har lyse og nyoppussede avdelinger som gir mulighet for variert og god lek. Barnehagen har to avdelinger; Romlesnurr og Gruffalaffen. Avdelingsnavnene er etter barnehagens maskoter. De er to fantasidyr som har en sentral rolle på avdelingene og som barna blir godt kjent med.

Barnehagen pusser opp barnehagens uteområdet i løpet av sommer/høst 2018. Vi gleder oss til å kunne invitere til nytt uteområde☺

Barnehagen har to avdelinger, og ved normal inntak av barn har vi følgende inndeling i barnegruppene:

Romlesnurr med 0- 1- 2 åringene (9 barn).

Gruffalaffen med 3-4-og 5-åringene (18 barn).

På hver avdeling vil barna bli delt i mindre grupper ved behov. Vi jobber hele tiden for å utvikle oss til å bli enda bedre i vårt arbeid med barna. Deling i flere grupper skaper ro på avdelingene, tettere oppfølging av hvert enkelt barn, bedre tilpassede aktiviteter og turer etter alder og behov. Alle barna skal føle seg trygge i hele barnehagen, og på alle de voksne som jobber her. Vi er til sammen 27 barn og 9 ansatte (inkludert renhold og vikarer) fordelt på 7,7 årsverk. Personalet i Hegle barnehage består av barnehagelærere og pedagogisk medarbeidere. Personalets ressurser og kompetanse er viktig for å nå barnehagens pedagogiske målsetninger, og for at den faglige virksomheten er i stadig utvikling.

BELIGGENHET OG NÆRMILJØ

Hegle barnehage ligger landlig til, nært Levanger sentrum. Nærmiljøet vårt byr på utallige muligheter til varierte aktiviteter. Vi har både fjæra og skog i nærheten. Fotballbaner, flere lekeplasser, fast turplass, skiløype og akebakke er i umiddelbar nærhet. Barnehagen er også stolte av den nye lekeplassen vi planlegger oppført i løpet av året i barnehagen vår, samt mulighetene vi har i naturen i området rundt barnehagen.

2.2 PERSONLALET:

FRODE- PED.LEDER

LINDA- PED. LEDER

JOHANA- PED.LEDER

METTE- PED. MEDARBEIDER

BEATE-PED. MEDARBEIDER

GUNNY- PED. MEDARBEIDER

MAY- DAGLIG LEDER/STYRER

YING- PED.MEDARBEIDER

NORA- VIKAR

PEACE- RENHOLDER

Vikarer; vi har flere vikarer som vi benytter ved sykdom, ferier og permisjoner.

2.3 STYRINGSDOKUMENTER OG OVERORDNA MÅL

- **BARNEHAGELOVEN.**
Stortinget fastsatte Lov om barnehager 17. juni 2005. Link til barnehageloven:
<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64?q=barnehageloven>
- **NY RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER:**
Kunnskapsdepartementet har fastsatt ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Den nye rammeplanen gjelder fra 1. august 2017. Barnehagen kommer til å bruke møtevirksomhet i kommende barnehageår til å sette seg inn i, og ta i bruk den nye rammeplanen.
<https://lovdata.no/dokument/LTI/forskrift/2017-04-24-487>
- **Barnehagens vedtekter:**
Vedtektene er vedtatt av barnehagens eierstyre. Endringer legges frem på årsmøte. Sist endring 21.05.15. vedtektene ligger på barnehagens hjemmeside.
- **Handlingsplan mot mobbing:** Barnehagen har utarbeidet egen plan mot mobbing.
- **Halvårsplan og månedsplaner:** Det sendes ut månedsplaner av avdelingene, i tillegg har barnehagen en prosjektplan etter jul.
- **Etiske retningslinjer**
- **Kommunedelplan- oppvekst**

2.4 INFORMASJON:

Åpningstid: Barnehagen har åpent hver dag fra kl. 06.30-16.30. Barnehagen holder stengt i mellomjula, og i den «stille uke» før påske.

Planleggingsdager:

Vi har 5 planleggingsdager hvert barnehageår og da er barnehagen stengt for barna. Disse dagene blir brukt i barnehagen til felles og gruppevis drøftinger, planlegging og vurdering av arbeidet vårt. Dagene kan også benyttes til faglig oppdatering for personalet. For barnehageåret 2018/2019 har vi planlegging følgende dager:

NB

Torsdag 16/8-18

Fredag 17/8-18

Mandag 5/11-18

Fredag 18/1-19

Fredag 31/5-19

Dagsrytme på en vanlig dag:

06.30: Barnehagen åpner- Leik

07.00-08.15: Frokost

07.00 - 11.00 Leik, samling, grupper, turer

11.00 / 11.30 Lunsj, sovetid, lek ute

14.00 / 14.30 Frukt, Lek

16.30 Barnehagen stenger

3. BARNEHAGENS VERDIGRUNNLAG

3.1 LIKESTILLING OG LIKEVERD

Hvordan arbeider barnehagen med likestilling?

Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Barnehagen skal oppdra barn til å møte og skape et likestilt samfunn. Gutter og jenter skal ha like muligheter til å bli sett og hørt og oppmuntres til å delta i alle aktiviteter i barnehagen. Barnehagens materiell og utstyr må stimulere til allsidig lek. Barnehagen skal legge til rette for at barn kan opparbeide mot og selvtillit til å være seg selv og velge fritt ut fra hvem de er, mer enn de forventninger som ligger i kjønnsrollene. I barnehagen lærer gutter og jenter om hvem de er og ikke minst om hvem de kan bli. En reflektert holdning til kjønnsroller i personalet er derfor avgjørende.

Slik gjør vi det

- ✚ Vi jobber med våre egne holdninger og er bevisste vår rolle som gode voksne modeller for barnet.
- ✚ Vi er bevisste hvordan vi uttrykker oss overfor barna.
- ✚ Vi er bevisste på hva vi fokuserer på når vi omtaler jenter og gutter.
- ✚ Vi vil at jenter og gutter skal få samme muligheter.

3.2 BARN OG BARNDOM

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, det er sentralt i verdigrunnlaget. Alle barn skal få en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barna må møtes som individer. For å oppnå dette er det viktig med personale som jobber for å møte barn med respekt, forebygge mobbing og er til stede i øyeblikkene.

3.3 DEMOKRATI:

Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Å fremme demokratisk forståelse og ivareta barns rett til medvirkning er sentrale verdier i barnehagens formålsparagraf. Ansatte i barnehagen skal sørge for at alle barn får delta og at deres synspunkter høres.

3.4 MANGFOLD OG GJENSIDIG RESPEKT.

Vi skal fremme mangfold og gjensidig respekt. Det er mange ulike måter å tenke, handle og leve på. Barnegruppen skal få felles erfaringer og få synliggjort verdien av et fellesskap. Vi skal lære av hverandre og være nysgjerrige og undrende over hverandres likheter og forskjeller. Hos oss skal alle bli sett og anerkjent for den de er. Alle har en verdi i felleskapet.

3.5 BÆREKRAFTIG UTVIKLING

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det» (rammeplan s. 11).

For å skape en bærekraftig utvikling må man jobbe på 3 områder:

Miljø, økonomi og sosiale forhold.

I Hegle barnehage ønsker vi at barna skal utvikle gode verdier, holdninger og praksis som ivaretar en god bærekraftig utvikling.

Miljø:

Barnehagen har en fast turdag hvor:

- ✚ Barna får gode opplevelser i naturen og føler en tilhørighet til den.
- ✚ Barna får en forståelse av samspillet mellom naturen og mennesket.
- ✚ Barna lærer seg å ta vare på naturen. Vi snakker om hva som hører til i naturen og hva som ikke hører til her.
- ✚ Barna deltar på søppel-plukking og sortering.

Økonomi:

- ✚ Vi har gode rutiner og setter ord på hvorfor det er viktig å holde forbruket nede.
- ✚ Barna bevisstgjøres på å bruke passelig med såpe, vann, tegneark osv.
- ✚ Barna oppfordres til å spise opp maten de har på fatet og drikken i glasset. De bevisstgjøres på at det er mulig å forsyne seg flere ganger.

Sosiale forhold:

- ✚ Vi markerer FN dagen og deltar i FORUT sin solidaritetsaksjon hvert år.
- ✚ Vi deltar i SOS Lysnisprosjekt, SOS BARNEBY
- ✚ Barna får en begynnende forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.
- ✚ Barna bevisstgjøres på at det er en forskjell på rike og fattige land.
- ✚ Barna er med på å hjelpe andre barn til et bedre liv.

3.6 LIVSMESTRING OG HELSE.

" Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller" (Rammeplanen side 11).

Barnehagen skal være et sted hvor barna føler seg trygge, blir ivaretatt, får støtte og mestringsfølelse.

Barnehagen skal legge til rette for daglig fysisk aktivitet og en god motorisk utvikling. I tillegg skal barnehagen tilby barna ro, hvile og avslapping i løpet av dagen.

I barnehagen er vi opptatt av:

- ✚ En varierende dagsrytme som ivaretar behovene for utfoldelse, ro og hvile.
- ✚ En varierende ukesrytme som inneholder tur og fysisk aktivitet.
- ✚ Å ha en bevissthet rundt og ta hensyn til at det finnes ulike utfordringer i familier, eks økonomi, og derfor holde utgifter utover maksprisen på et lavt nivå.
- ✚ At barna skal bygge et godt selvbilde og mot til å være seg selv.
- ✚ Sensitive voksne som ser enkeltbarnets behov for støtte og utfordringer.
- ✚ Tilstedeværende voksne som oppdager utrygghet, mistriksel og eventuelle samspillsvansker på et tidlig tidspunkt, og setter i gang tiltak.
- ✚ Å tilby barna fysisk aktivitet og et sunt kosthold hver dag.

4. BARNS MEDVIRKNING

Mål:

Barn i barnehagen skal ha innflytelse på egen hverdag, - ut fra alder og modning. Barnehageloven §1 Formål, 2. ledd sier noe om barns rett til medvirkning: «Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet».

Barns mulighet til medvirkning krever at personalet tar seg tid til å lytte og være i samtale. Dette kan føre til at barn blir motiverte til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen. Barn må få erfare tydelige og ansvarsfulle voksne som tar hensyn til hele gruppen. Barna skal ha en mulighet til å påvirke sin egen hverdag. Tanker og meninger de gir uttrykk for, skal bli lyttet til. Eksempler på dette kan være: Hvor turen skal gå, hvilket tema barna vil jobbe med, hvilke leker vi tilrettelegger for og kjøper inn og hvilke bøker vi leser. Vi er opptatt av å anerkjenne og responderer på barns ulike verbale og non-verbale kommunikasjon. De aller yngste barna i barnehagen skal også få gi uttrykk for, og få erfare at de har innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Mål for Voksenrollen på Hegle barnehage:

- Ta ansvar og se det enkelte barnet, også i gruppen.
- Å gi barn medbestemmelse.
- Å være veiledende.
- Å være kreative og bruke fantasien
- Gi barna utviklingsmuligheter i fht. alder og utviklingsnivå
- Være positive og varme
- Være i faglig utvikling
- Være bevisst voksenrollen
- Anerkjennelse og troen på det som bor i mennesket
- Er gode på samarbeid
 - o Rolleavklaringer
 - o Foreldresamarbeid
 - o Barn vs. voksen
 - o Personalsamarbeid
 - o Skape et VI på Hegle

5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

OMRÅDE	Personalet skal	Hvordan gjør vi dette på Hegle:
IVARETA BARNES BEHOV FOR OMSORG	1. Ivareta behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile. 2. Legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og hverandre. 3. Sørge for at barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen. 4. Møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn. 5. Være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet. 6. Støtte og oppmuntre barn til å vise omsorg for andre og til seg selv og å kunne ta imot omsorg. 7. Bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre.	OMSORG: God relasjon mellom barn-voksne, og mellom barn-barn. Se alle og se hverandre. Organisere barnehagehverdagen slik at den passer for barnas alder og utviklingsnivå. Hvilestund, små grupper, stille, organisere for rolige aktiviteter, lesestund. etc. Bry seg, lytte, være tilgjengelige, ha innlevelse, se, prate og kose. Ha evne til samspill med barna. Deltagende voksne.
IVARETA BARNES BEHOV FOR LEK	1. Organisere rom, tid og lekematerial for å inspirere til ulike typer lek. 2. Bidra til at barna får felles erfaring som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketema. 3. Fremme et inkluderende miljø der alle barn kan delta i lek og erfare god lek. 4. Observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser. 5. Veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønster. 6. Være bevisst på og vurdere egen rolle og deltagelse i barns lek. 7. Ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i lek.	LEK: Ta hensyn til lekens egenverdi og som læringsarena. Tilrettelegge for ulike typer lek. Tilpasset alder. Gi leken tid og rom i dagsrytmen. Tilgjengelige og deltagende voksne/rolleforbilder. Ulike områder gir mulighet for ulik lek, innelek/ utelek. Inspirasjon og impulser fra miljøet. Stimulere til fantasi, skaperglede og humor. Felles opplevelser. Mestringsfølelse.
FREMME DANNING	1. Legge til rette for meningsfulle opplevelser, støtte identitetsutvikling og positiv selvforståelse. 2. Støtte barns aktivitet, engasjement og deltagelse i felleskapet. 3. Synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i felleskapet. 4. Legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger. 5. Utfordre barnas tenking og invitere dem inn i utforskende samtaler. 6. Synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring.	DANNING: Trygge omgivelser, lek på tvers av alder, språklig og kulturell ulikhet. Ha tid til å høre og vise interesse for hvert barn og bekrefte. Voksne som gode rollemodeller. Støtte opp om vennsapsrelasjoner Omsorg og nærhet. Formidle kultur Rollespill
FREMME LÆRING	1. Sørge for et inkluderende felleskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring.	LÆRING:

	2. Legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidig utvikling. 3. Oppmerksom på barns interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter. 4. Støtte og berike barns initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner. 5. Utvide barns erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i bhg innhold. 6. Støtte barns refleksjoner rundt situasjoner, tema og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem. 7. Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelse.	Enkeltbarnet og barnegruppen i fokus. Barn skal få opplevelser, erfaringer og utfordringer som fremmer barns læring. Tilrettelegging i forhold til barns alder. Møte barna med tillit og respekt. God tid til lek. Ha det artig sammen.
FREMME VENNSKAP OG FELLES- SKAP	1. Støtte barns initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner. 2. Samtale om normer. 3. Støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler, reflektere over følelser, opplevelser og meninger. 4. Støtte barna i å sette egne og andres grenser, finne løsninger i konfliktsituasjoner. 5. Stoppe diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldig samspillsmønstre.	VENNSKAP OG FELLESKAP: Felles samlinger med informasjon (tema). Turer i fellesskap og andre fellesopplevelser. Aldersinndelte grupper, og grupper på tvers. Ansatte ser hvert enkelt barn og tilrettelegger, og oppfordrer til samhandling Aktiviteter tilrettelagt for flere i lag. Gi omsorg og trøst. Gode rolleforbilder Sette ord på følelser (steg for steg) Vennegaranti: Alle skal ha en venn. Voksen hjelper!
FREMME KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	1. Anerkjenne og respondere på ulike verbale og non-verbale uttrykk. 2. Legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler. 3. Tilby varierte og positive erfaringer med å bruke språket. 4. Bevisst på sine roller som språklige forbilder. 5. Fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker. 6. Bidra til språkligmangfold i hele barnegruppen.	KOMMUNIKASJON OG SPRÅK: Gode rolleforbilder. Bruke språket aktivt i alle situasjoner. Rom for gode samtaler, samlinger, felles aktiviteter. Tradisjoner. Formidle tradisjon gjennom bøker, sang, musikk og litteratur. De voksne gir støttende kommunikasjon, lytter og ser.

6. SAMARBEID

6.1 SAMARBEID MED BARNETS HJEM

I Hegle barnehage ønsker vi nært samarbeid med foreldre/foresatte. Den daglige kontakten i barnehagen er viktig for å formidle hvordan barna har det både i barnehagen og hjemme. Vi ønsker at barn og foreldre skal ha et positivt møte med barnehagen hver dag.

For oss innebærer dette:

- ✚ Vi møter barna og foreldrene med tid, omsorg og respekt.
- ✚ Vi gir god informasjon om barnets hverdag, og om barnehagens planer og innhold. Vi tar raskt kontakt når det er noe vi vil informere om eller trenger informasjon om.
- ✚ Vi er lydhøre for foreldrenes innspill og spørsmål.
- ✚ Vi inviterer til foreldresamtaler (2 pr. år) og foreldremøter.
- ✚ Vi følger retningslinjer for hygiene og smittevern.

Foreldresamtaler

Det innkalles til foreldresamtale med pedagogisk leder på avdelingen to ganger i året. Dersom det er behov for samtaler utover dette vil det også gjennomføres. Foreldresamtalen er viktig for å kunne utveksle hensiktsmessig informasjon angående hvert enkelt barn. Foreldresamtalen bidrar til at personalet kan tilrettelegge for god individuell omsorg, utvikling og læring. Dersom foreldre ønsker spesifikk veiledning i forbindelse med utfordringer angående barnet er det fint å gi beskjed på forhånd slik at pedagogen kan forberede seg spesifikt. I forkant av en ordinær foreldresamtale vil pedagogisk leder i samarbeid med øvrig personale forberede informasjon om barnet på ulike områder. I foreldresamtalen gjennomgås punkter som barnehagen mener er viktig. Det skal blant annet informeres og reflekteres rundt barnets trivsel, utvikling, ulike kompetanseområder, mental og fysisk helse.

Foreldremøter

I løpet av september/oktober avholdes det foreldremøte i barnehagen. Foreldremøtet legger til rette for at foreldre skal bli kjent med barnehagen og andre foreldre. På dette møtet vil personalet legge frem planer for barnehageåret og formidle annen viktig informasjon. Dette er også et aktuelt fora for å kunne legge noen føringer og eventuelt enes om noen felles retningslinjer og regler for ulike situasjoner. Det er viktig for barnas psykososiale tilværelse at voksne som er involvert i deres liv signaliserer samlende holdninger rundt viktige temaer. Slike temaer kan for eksempel være: Bursdagsfeiringer, markering av høytider, likestilling og likeverd, kosthold, syn på læring, fritidsaktiviteter, bli med hverandre hjem, inkludering-ekskludering o.l. På vårens foreldremøte gjennomgår vi brukerundersøkelsen og velger representanter til årets SU (Samarbeidsutvalget).

Brukerundersøkelsen:

Barnehagen deler ut brukerundersøkelse hvert år i Mars. Resultatene fra brukerundersøkelsen brukes til å forbedre barnehagen i forhold til foreldres tilbakemeldinger. Vi setter stor pris på at foreldrene tar seg tid til å besvare undersøkelsen.

SAMARBEID MED BARNETS HJEM, fortsetter

For dere som foreldre innebærer det:

- ✚ Dere sier fra til personalet når dere leverer og henter barnet.
- ✚ Dere sier fra når barnet har fri eller er syk, og følger de anbefalte rutinene ved sykdom.
- ✚ Dere er interessert og stiller spørsmål om barnehagehverdagen.
- ✚ Dere snakker positivt om barnehagen og barna i barnehagen for å styrke vennskap og gode relasjoner.
- ✚ Dere spør når det er noe dere lurer på.
- ✚ Dere sier ifra om endringer i barnets livssituasjon.

Det er 1-2 foreldremøter i løpet av året, og vi har to foreldresamtaler i løpet av barnehageåret, evt. flere dersom behovet melder seg.

6.2 ANDRE SAMARBEIDSPARTNERE

Ut over samarbeidet med foreldrene, samarbeider barnehagen med flere andre instanser som for eksempel:

- ✚ Levanger kommune
- ✚ Andre barnehager
- ✚ Skoler
- ✚ PPT
- ✚ Barnevernet
- ✚ Fysioterapeut
- ✚ Helsestasjon
- ✚ Høyskoler, videregående skoler og ungdomsskoler

Dersom det skulle bli aktuelt å søke råd hos andre instanser om deres barn, blir det innhentet samtykke fra dere foreldre først.

7. TILVENNING OG OVERGANGER

7.1 TILVENNING

Barnas opplevelse av den første tiden er svært viktig for deres senere forhold til barnehagen. For å gjøre overgangen best mulig ønsker vi å gjøre tilvenningen så gradvis og trygg som mulig for barnet.

Tilvenningen strekker seg over tre dager, og en av foreldrene må være til stede de 2 første dagene. Utover de 3 første dagene tas det hensyn til hvert enkelt barns behov, og det gjøres avtaler i samråd med foreldrene.

Her på Hegle har vi også en oppstarts - samtale hvor vi utveksler informasjon og forventninger.

Rammeplanen sier:

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen.

7.2 OVERGANG INNAD I BARNEHAGEN

Foreldre og ansatte samarbeider i forhold til overganger innad i barnehagen. Hegle barnehage er en liten barnehage, og barna er godt kjent med alle ansatte i barnehagen. Barna skal allikevel trygges og forberedes på bytte fra småbarn til storbarn.

7.3 OVERGANG MELLOM BARNEHAGE-SKOLE

Overgangen mellom barnehage og skole er en viktig prosess som foregår hele siste året de eldste barna går i barnehagen. Prosessen skal fremme opplevelsen av at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen.

Prosessen skal gi grunnlaget for at de eldste barna er forberedt og gleder seg.

7.4 «KLUBBEN»

På Hegle mener vi at selvstendighet og sosial kompetanse er to områder som det er viktig å tilegne seg kunnskap og ferdighet på, for å lette overgangen mellom barnehage og skole. I klubben skaper vi en gruppetilhørighet på tvers av kjønn og lekekamerater, der det er viktig å vise respekt og lytte til hverandre.

Vi jobber med ulike prosjekter, der vi forsker, bruker pc som kilde til informasjon, tegner og gjør skolerelaterte oppgaver. Vi drar på turer i nærmiljøet og besøker skolen og dens område. Ut fra dette synes vi det er viktig at barna lærer seg å fullføre de oppgavene de er satt til, rekke opp hånden når man vil si noe, lytte når de andre snakker, snakke høyt og holde på ordet i en gruppesammenheng, tirre/skape nysgjerrighet der man blir sugen på ny kunnskap og skape gode opplevelser sammen.

Barnehagen mener dette gir gode forutsetninger for skolestarterne og er gjenkjennbart i skolen.

8.0 BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

8.1 PEDAGOGISK GRUNNSYN

Med pedagogisk grunnsyn menes den virkelighetsoppfatning, de kunnskaper, verdier og holdninger som ligger til grunn for pedagogisk virksomhet" (Lillemyr og Søbstad, 1993).

Vårt grunnsyn speiler seg i barnehagens mål, og i hvordan vi jobber med omsorg, oppdragelse, lek og læring i en trygg hverdag. Vi som jobber på Hegle ser på barn som nysgjerrige og kompetente mennesker som er på jakt etter ny kunnskap. Det er viktig for barn å bli tatt på alvor. Alle barn har individuelle behov som vi skal ta hensyn til. Barn har ulik personlighet og skal møtes med anerkjennelse og respekt for den de er. Barn har rett til egne meninger, behov og følelser, og dette må vi ta hensyn til. Barndommen og lek har en egen verdi, og en av barnehagens viktigste oppgaver er å ivareta og verne om barndomstiden.

«Barn er gullgruver. Det gjelder å få gullet til å skinne»

- Loris Malguzzi

8.2 VÅRT OVERORDNA MENNESKESYN;

"Sterk sammen, unik alene".

Et menneskesyn som bygger på ei overbevisning om at ethvert barn er født til denne verden som gode, hele, ressurssterke og kreative mennesker. Hvert enkelt barn er for oss unikt, med ulike ressurser og behov. De skal hos oss møte respekt og toleranse for sin egenart, og få utvikle seg til selvstendige individer gjennom nysgjerrighet, undring, erfaringer og refleksjoner. Hos oss er alle like verdifulle og viktige medspillere.

Sterk sammen: Vi har også en verdi som sier at nære relasjoner og samhandling med andre, er viktig for mennesket. Samspill, vennskap og kjærlighet til andre, er viktig for vår identitetsdannelse, det gir livet vårt mening. Hos oss verdsetter vi hverandres ressurser, og ser verdien av ulikheter hos både voksne og barn, det gjør oss sterke sammen. Vi skal derfor legge til rette for at barna knytter vennskapsbånd gjennom lek i sin barnehagehverdag. De skal tilegne seg sosiale ferdigheter som samhandling, kommunikasjon, vennlighet og respekt for alle medmennesker. PÅ HEGLE BARNEHAGE HAR VI VENNEGARANTI!

8.3 BARNEHAGENS VISJON:

Hegle barnehage; En artig reise på livets veil

Vi er opptatt av å gi barn, foreldre og ansatte en hverdag som inneholder opplevelser som vekker gode følelser i oss. Når tiden i Hegle barnehage er forbi, ønsker vi at alle skal sitte igjen med gode minner som man kan se tilbake på med glede.

Vi er opptatt av samspill, og ønsker at alle skal føle tilhørighet og ha gode venner rundt seg. Alle barn og voksne skal ha en spennende og meningsfylt hverdag hvor glede og humor er viktige ingredienser.

Leken er en sentral del av barnehagehverdagen, og vi ønsker at leken skal ha gode vilkår. Vi forsøker å legge til rette for en hverdag som gir rom for god og artig lek.

Og husk alle voksne:

«Vi slutter ikke å leke selv om vi er gamle, men vi blir gamle for at vi slutter å leke».

8.4 DOKUMENTASJON OG VURDERINGSARBEID

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeide skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplan for barnehagen, s. 37).

Progresjon

For å sikre at barn får en progresjon i sin utvikling og at alle barn får erfaring og kunnskap i de ulike fagområdene vil barnehagen tilpasse sitt arbeid ut i fra alder og modenhet til barna. Vises i «progresjon i forhold til fagområdene».

Planlegging

Alle barnehager skal utarbeide en årsplan. I tillegg vil plansystemet vårt bestå av månedsplaner og en $\frac{1}{2}$ - årsplan (fra januar). Målet med planlegging er å sikre god kvalitet på det pedagogiske arbeidet på Hegle barnehage. Planene legges til grunn for videre arbeid og evaluering av vårt arbeid.

Planlegging av barnehagens innhold vil skje på planleggingsdager, personalmøter, ledermøter, avdelingsmøter og morgenmøter.

Dokumentasjon

Dokumentasjon er viktig for barnehagens utvikling. Og et grunnlag for refleksjon og læring. Barnehagens dokumentasjon kan gi foreldrene informasjon om hva barna opplever og gjør i barnehagen. For å dokumentere det vi gjør i Hegle barnehage bruker vi bilder, film, en oppsummering av dagen i dag og samtaler med barna. For å dokumentere barns utvikling bruker vi Tras (språkobservasjonsmetode) og observasjonsskjemaet Alle med.

Evaluering.

Barnegruppen og det enkelte barns trivsel, utvikling og læring vurderes fortløpende på avdelingsmøter. Hensikten med dette er å sikre at enkelt barnet opplever Helge barnehage som en god plass å være. Fokuset rettes mot samspillet barna mellom, mellom barn og personalet.

Det er satt av tid til evaluering av barnehagens «happeninger» ved avdelingsmøter, ledermøter og ved personalmøter. Årsplan evalueres ved planleggingsdager.

8.5 BARNEHAGENS SATSNINGNSOMRÅDE

DRAMA er vårt satsningsområde!

Vi bruker drama i hverdagen som et verktøy for å fremme læring og utvikle barnets helhetlige utvikling.

Ved bruk av drama skal vi ta med barna på en reise inn i fantasiens verden. Drama må ikke nødvendigvis føre til et ferdig produkt som skal fremføres for et publikum. Det er prosessen som er viktig.

Drama gir inspirasjon til lek.

Vi forsøker å møte drama i ulike situasjoner, det legges opp til dramalek. Vi dramatiserer kjente eventyr, lager forestillinger og går inn og ut av ulike roller. Det blir tverrfaglige prosjekter der vi trekker inn andre fagområder som musikk, forming, språk, natur og friluftsliv.

Drama er et virkemiddel for å styrke barnets selvutvikling. Arbeid med drama kan hjelpe barnet til å bli tryggere på seg selv. Barnet utvikler fantasi og lærer å tenke kreativt.

Drama er artig.

DRAMA PÅ HEGLE I HVERDAGEN:

Vi bruker drama hver dag på Hegle. Drama er en del av samlingen hver dag, og det er også synlig i barnas lek.

De ansatte forsøker å synliggjøre skriftlig på tavla i gangen hva barna har gjort i løpet av dagen, også dramaaktivitetene.

Fra januar-juni har barnehagen fellessamlinger hver mandag. Her får vi reisebrev, filmsnutter og spennende hendelser i forbindelse med barnehagens $\frac{1}{2}$ - års plan.

Begge avdelinger synliggjør også på sin månedsplan hva de tenker å jobbe ekstra med hver måned.

Kjente skikkelser i barnehagen er også et virkemiddel i vårt arbeid med drama. Julenissen, Alven Alver, Romlesnurr og Gruffalaffen (barnehagens maskotter), Påskekona Judit, Kaptein Sabeltann kommer innom på besøk, og gjør at vi kan la fantasien løpe av gårde.....

8.6 VENNSKAP OG FELLESSKAP

Vennskap er livsviktig. Det å ha noen som venter på deg når du kommer til barnehagen, noen du gleder deg til å møte og dele hverdagen med. Noen du utvikler deg sammen med. Noen som utfordrer deg, eller noen du kan tøyse og le sammen med.

Vi jobber for å skape en god gruppeharmoni, der barna trives i et fellesskap. Barn skal bli sett og verdsatt for den de er, samtidig som de skal oppleve å være en viktig ressurs i et fellesskap.

På Hegle er vi så modige å si at vi har vennegaranti!

En sentral oppgave for de ansatte er å hjelpe barna med å bygge relasjoner til hverandre. De voksne kan for eksempel invitere barn som ikke til vanlig er sammen, til å delta i en felles aktivitet eller lek ... Opplevelser i små grupper på tvers av avdelinger kan også være introduksjonene til nye fellesskap og vennskap. Det er viktig å være oppmerksom på at gryende vennskap kan være skjøre. Observant personale legger merke til når barn knytter bånd, og de er vare slik at de ikke griper inn og forstyrrer slike prosesser. Da er det for eksempel viktig ikke å foreta gruppeinndeling som skiller barna, eller henvise dem til faste plasser ved matbordet eller i samlingsplassen.

8.7 SOSIAL KOMPETANSE

Sosial kompetanse er ikke medfødt, men utvikles gjennom hele livet, gjennom lek og samhandling med andre mennesker. Det er stor forskjell på hvor godt mennesker mestrer samhandling, og det har derfor vokst fram en forståelse av at sosial kompetanse må læres på lik linje med andre ferdigheter.

Vi snakker om byggesteinene i den sosiale kompetansen fordi denne kompetansen består av flere elementer. Byggesteinene er blant annet empati, holdninger, samarbeidsferdigheter, selvinnsikt, selvkontroll, selvhevdelse, ansvarlighet, evne til konfliktløsning, lek, glede og humor.

I Hegle barnehage forsøker personalet å stimulere til samarbeid blant barn både i lek og aktiviteter. Vi har vennegaranti i barnehagen, og arbeid med sosial kompetanse er en viktig del av prosessen i hvordan vi skal være mot andre.

Personalet veileder barna i turtaking, dialog, det å lytte, dele og hjelpe hverandre. Dersom vi registrerer at barn har behov for støtte i sin sosiale utvikling, vil individuelle tiltak utarbeides og settes inn. Tiltakene utarbeides og vurderes fortløpende på avdelingsmøter. Slike tiltak kan for eksempel være lekegrupper, og aktiviteter der barn får øve på ulike uttrykksmåter (sang, dans, kunst, teater). Vi er opptatt av å gi positiv feedback på spesifikke områder.

Personalet er viktige rollemodeller for barna i barnehagen. Et personale som utøver adferd preget av respekt, ansvarlighet, varme, tydelighet, ydmykhet, mot, positivitet, glede og humor, vil i stor grad være med på å utvikle barns sosiale ferdigheter. Dette er adferd som forventes av personalet på jobb i Hegle barnehage.

8.8. PEDAGOGISKE VERKTØY I BARNEHAGEN:

- o Tarkus
- o Bjørnis
- o Lille larven aldri mett
- o Snakkepakke x 2
- o Kommunikasjon med tegn
- o Trampoline
- o Hjemmelaget bingo
- o Språksprell
- o Eldar og Vanja
- o Alle med skjema
- o Mio
- o Tras
- o Hjerteprogrammet
- o Steg for steg

8.9 KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Kommunikasjon foregår i et vekselspill mellom å motta og tolke et budskap, og å selv være avsender av et budskap. Både den nonverbale og den verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk. Å få varierte og rike erfaringer er avgjørende for å forstå begreper.

- + Våre tiltak for å oppnå dette:
- + Barnehagen bruker "Snakkepakken".
- + Små lesegrupper - alle skal bli lest for hver dag om de ønsker det." Bade" i bøker, ha bokkasser tilgjengelig.
- + Lesevenn.
- + Språkleker, rim og regler, sang og teater.
- + Samling.
- + Bruke påkledning/stelle og leke situasjon, som en til en kontakt - samtale.
- + Bruke måltidene som samtale tid med et eller flere barn.
- + Sette rett ord på ting, for eksempel: " Vil du ha pølse på skiva - kontra å peke".
- + Kalle en fugl for fugl og ikke pip-pip.
- + Strebe etter å forstå nonverbal kommunikasjon,- sette ord på det man tror barnet formidler.
- + Tilstedeværende og "pålogget" voksne.

8.10 MØTEVIRKSOMHET I BARNEHAGEN:

- Avdelingsmøter: annenhver uke
- Ledermøter: hver uke
- Personalmøter: 1 kveld i måneden
- Planleggingsdager: 5 hvert år.
- Foreldremøter 2 ganger i året, ca. 1,5 time
- Su-møter, ca. 4 ganger i året, ca. 1,5 timer
- Styremøter, ca. 6 ganger i året a 2 timer
- Styrernettverksmøter: 1 gang/dag i måneden for alle barnehagestyrere
- Fagdager/kurs
- Møter med grendehuset ved behov

Den 01.08.17 kom det en ny Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Rammeplanen er grunnlaget for barnehagens daglige drift, og setter mål både for oss som personale og barnehagens innhold.

Årets hovedmål i forhold til faglig oppdatering blir derfor å implementere den nye Rammeplanen i barnehage hverdagen.

Dette må vi gjøre gjennom å:

- Lære Rammeplanen å kjenne.
- Fokuserer på de nye fagområdene og fokusområdene i rammeplanen.
- Revurdere vårt eget arbeid med områdene vi allerede kjenner til.
- Ta i bruk nye verktøy som kan heve lek, læring og utfoldelse i barnehagen.
- Utfordre vår egen praksis. Hvordan kan vi bli enda bedre?
- Ta i bruk den nye kunnskapen, de nye verktøyene og gjøre de til en naturlig del av barnehage hverdagen.
- Ta i bruk praksisfortellinger.
- Lage progresjonsplaner for hvert alderstrinn i barnehagen.

8.11 ARBEID MOT MOBBING

Rammeplanen for barnehager 2017 er tydelig på personalets ansvar for å forebygge og stoppe utestenging og mobbing. Det skal være nulltoleranse for mobbing.

Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet.

Hva er mobbing i barnehagen?

Mobbing blir definert ulikt, men noen av trekkene er at Det dreier seg om negative, fysiske eller psykiske handlinger begått av en eller flere mot en annen, og /eller at det er ubalanse i maktforholdet slik at det er vanskelig å forsvare seg.

Noen legger til at handlingene må ha en viss hyppighet eller foregå over tid.

Vi tenker at mobbing i barnehagen veldig ofte handler om utestengning. Eks.:

Et barn opplever å stadig få nei når man spør om å leke sammen.

Et barn opplever å ikke bli sett eller hørt når det er i situasjoner sammen med andre barn.

Vår målsetting:

«Det skal ikke forekomme mobbing ved Hegle barnehage».

Personalet i Hegle barnehage, barna og foresatte skal sammen arbeide for å utvikle og opprettholde et mobbefritt miljø, utestengning og annen krenkende atferd.

De voksne skal **vise** en tydelig nulltoleranse mot mobbing og krenkelser.

Hegle barnehage skal forhindre mobbing ved:

Å ha rutiner for et aktivt forebyggende arbeid i forhold til læringsmiljø/arbeidsmiljø. Vi har handlingsplan mot mobbing!

Å ha rutiner som sikrer et godt samarbeid med foreldrene.

Å ha rutiner som avdekker, og fanger opp mistanke om mobbing.

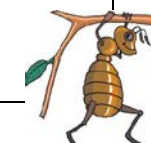
Å ha rutiner for å følge opp mobbeoffer og mobber.

9.0 Progresj forhold til fagområdene

Fagområdene/ Fokus måned	0-2	3-4	5-6
Kommunikasjon språk og tekst Januar	God tid til samtale med barna Sette ord på hverdagsobjekter, følelser Lese bildebøker, pekebøker og barnebøker Rim og regler Samlinger rytme, lyd og sang Veilede problemløsning Rable med blyant	Samtale og dialog Høyt lesning Sette ord på Spille spill Biblioteket Leke med ord og lyder Lytte til en fortelling Sagn og eventyr Videreutvikle ordforråd og begrepsforståelse Tegne	Samtale og dialog Høyt lesning Problemløsning/refleksjon Spille spill Biblioteket Eksperimentere med ord og lyder Lytte til fortelling og formidle en fortelling Sagn og eventyr Språk som konfliktløsning Klubb for skolestartere Tegne og utforske bokstaver
Kropp, bevegelse, mat og helse Februar	Sanseerfaringer Bevegelsesglede Matglede og sunnkost Presentert for håndvask og hygiene Sette ord på kroppsdelar Navn Trygghet for egen kropp	Matglede og sunn kost Delta i matlaging Utføre håndvask og hygiene Bevegelsesleker Undre på "meg selv" Tur i ulikt terreng Drama og hinderløype Videreutvikle trygghet for egen og andres kropp	Matglede og sunn kost Delta i matlaging Bevegelsesleker Bevissthet på håndvask og hygiene Kroppsligbevissthet Drama og hinderløype Forstå og respektere meg selv og andres kropp og grenser
Kunst, kultur og kreativitet Oktober	Musikk Dans og bevegelsessanger Utforske ulikt materiale Nye inntrykk	Musikk Dans og bevegelsessanger/lek Rollelek og drama Besøke/delta på kulturarrangement i nærområdet Tilgang og bruk av verkstedet Fantasi, kreativ tenking og skaperglede Nye inntrykk og skape ulike uttrykk	Musikk Dans og bevegelsessanger/lek Rollelek og drama Besøk/delta på kulturarrangement i nærområdet Tilgang og bruk av verkstedet Fantasi, kreativ tenking og skaperglede Nye inntrykk og skape ulike uttrykk Historie, fortid og samtid
Natur, miljø og teknologi Mai/juni	Bli kjent med, utforske og erfare barnehagens uteområde i de ulike årstidene Lek på uteområde Gode naturopplevelser	Gode naturopplevelser Bruke, utforske og erfare barnehagens uteområde og nærmiljø i de ulike årstidene Delta på ulike eksperimenter og forsøk med naturfenomener og fysiske lover Få kunnskap om dyr og dyreliv	Gode naturopplevelser Bruke, utforske og erfare barnehagens uteområde og nærmiljøet i de ulike årstidene Delta og utføre ulike eksperimenter og forsøk med naturfenomener og fysiske lover Få kunnskap om dyr og dyreliv

	Sette ord på de ulike dyrene og høre tilhørende dyreløyer	Allsidig lek i natur og mark Presentert for ulike redskap og teknologi til konstruksjon av ulikt materiale	Få kjennskap til menneskets livssyklus Allsidig lek i natur og mark Bruk av ulike redskap og teknologi til konstruksjoner av ulikt materiale
Antall, rom og form Mars/april	Tall og telling Farger Sortere Bli presentert for former og figurer Leke med "putteleker" Bruk kroppen og sansene	Tall og telling Sortere og klassifisere Spill og puzzlespill Matlaging og baking Presentert for grunnleggende matematiske begrep Bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse Erfare størrelse i sine omgivelser og sammenligne	Tall og telling Dekke bordet til lunsj Matlaging og Baking Sortere og klassifisere Klokken Tegne og følge et kart Forstå grunnleggende matematiske begrep Bruke kroppen og sansene aktivt for å forstå romforståelse Erfare og forstå størrelse i sine omgivelser og sammenligne
Etikk, religion og filosofi November/ desember	Sosialisering Undring Trygghet empati Delta på markering av høytider og tradisjoner i barnehagen Delta på FN-dagen/Forut Felles samlinger	Vennskap Empati Utvikle respekt for hverandre Sosial kompetanse Få kunnskap om og delta på FN-dagen/Forut Delta og undre seg over markering av høytider og tradisjoner i barnehagen Felles samlinger 	Utvikle respekt for hverandre Rollespill/Drama Empati Forstå verdien av ulikheter og likheter i et fellesskap Vennskap Sosial kompetanse Delta og undre seg over markering av høytider og tradisjoner i barnehage og samfunn Få kunnskap om og delta på FN-dagen/Forut Felles samlinger Bli med på julevandring i kirken
Nærmiljø og samfunn August/september	Presentert for område rundt barnehagen Lytt til samisk musikk og se bilder Barns medvirkning Trygg trafikk	Aktiv bruk av nærmiljø og samfunn Bli kjent med samene og samisk kultur Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag Trygg trafikk Delta og være med på ulike arrangement i nærmiljø og samfunn Lamming hos Beate Bli kjent med ulike tradisjoner, familieformer og levestett	Aktiv bruk av nærmiljø og samfunn Bli kjent med samene og samisk kultur Medvirke i egen hverdag Trygg trafikk Delta og være med på ulike arrangement i nærmiljø og samfunn Lamming hos Beate Bli kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner Bli kjent med ulike tradisjoner, familieformer og levestett

10. ÅRSHJUL FOR HEGLE BARNEHAGE 2018/2019

AUGUST	Åpner etter sommerferien 30. juli. Nytt barnehageår starter onsdag 1. (tilvenning for nye barn og ingen månedsplan). Planleggingsdag mandag 16 og 17 Uke 35: Årets Helge	JANUAR	Oppstart etter juleferie 02.01.19 Planleggingsdag 18.01.19 Oppstart av halvårstema: Den magiske skogen Lysfest 11.01.19 Spa og sanseuke
SEPTEMBER	Innhøsting, bærplukking, og foredling. Introduksjon og oppstart av skoleklubb. Dugnad Markering av fårrikålens dag torsdag 27. Brannvernuke i uke 38	FEBRUAR	Samefolkets dag 06.02.19 Karneval 08.02.19 Ski- og akedag. Mattradisjoner i forbindelse med fastelavn Vinterferie; avmelding ved fri uke 8
OKTOBER	Fortsette m/innhøsting, bærplukking, og foredling. Foreldresamtale Halloween Forut Høstferie	MARS	Barnehagedagen markeres. Utdeling av brukerundersøkelse 25/3-19 Vaffeldag Foreldresamtaler
NOVEMBER	Planleggingsdag 05.11.18. - felles planlegging for alle barnehager i Levanger kommune. Forberedelser til jul to siste ukene Vi tenner julegrana fredag 30.11.18	APRIL	Påskevandring for skolestarterne Påskeforberedelser Påskelunsj. Barnehagen tar påskeferie og holder stengt uke 16 + mandag 22.04.19 (2 påskedag) Vi åpner igjen etter påske tirsdag 23.04.19
DESEMBER	Felles adventsstund hver mandag Adventskalender Julefrokost 04.12.18 Julevandring for skolestarterne Nissegrøt 07.12.18 Lucia dag 13.12.18 Barnas julebord 19.12.18 Barnehagen tar juleferie fra fredag 21.	MAI	Offentlig Høytidsdag tirsdag 1. mai. Våronn Foreldremøte og årsmøte 21.05.19 Kristi Himmelfartsdag torsdag 30.05.19 Grunnlovsdag torsdag 17. mai. Vi går i barnetoget
		JUNI	Sommeravslutning med forestilling Torsdag 06.06.19 2. pinsedag mandag 10.06.19 Uke 24: Friidrettsuke i barnehagen
		JULI	Vi koser oss sammen før vi tar ferie i uke 29 og 30

11. NYE BARN TIL HEGLE BARNEHAGE 2018/2019

PATRICK

GYDA

LILLY

TRYM

Velkommen til Hegle barnehage!

VENNSKAP og VENNEGARANTI:

Her på Hegle skal vi sørge for at alle barn har noen å leke med. Vi vil at alle barn skal bli sett og hørt av andre barn og voksne i løpet av dagen!

Det er viktig for oss å hjelpe barna med å skape relasjoner med hverandre gjennom lek og aktiviteter. Gjennom å tilrettelegge for lek og sosialt samspill skal vi lære barna empati, omsorg og å være forståelsesfulle ovenfor hverandre.

Vi skal lære barna konfliktløsning- veilede barn i å håndtere konflikter på egen hånd og fokusere på toleranse og respekt. De voksne er aktive sammen med barna og observerer. Vi leder i små grupper og forsøker å spille på barnas styrker.

Her på Hegle barnehage har vi vennegaranti, og det er vi stolte av!

Vi gleder oss til et artig og innholdsrikt år, og ønsker alle riktig velkommen til et nytt barnehageår!

NYTT BARNEHAGEÅR:

Nytt barnehageår starter 01.08.18. Denne høsten starter det 4 nye barn i vår barnehage.

Vi ønsker velkommen til:

GYDA, PATRICK, LILLY OG TRYM.

Vil gleder oss til å bli kjent med de nye barna og deres familie. De nye barna skal få en god start på tiden i Hegle barnehage. Vi vektlegger en rolig og trygg oppstart med gradvis tilvenning.

August

VENNER:

Gode venner er som stjerner. Det er ikke alltid du ser dem, men du vet de er der....

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
31			1. Oppstart nytt barnehageår. Nye barn; Trym og Patrick	2.	3.	4.	5.
32	6. Oppstart Gyda	7.	8.	9.	10.	11.	12. Trym 5 år
33	13. Vi feirer Trym 4 år	14.	15.	16. Planleggingsdag	17. Planleggingsdag	18.	19.
34	20.	21. Marit 3 år	22.	23.	24.	25.	26.
35	27.	28	29.	30.	31. Brage 3 år		
ÅRETS HEGLE: «Blikjentuke» med drama, aktiviteter, samarbeidsoppgaver og bruk av konkrete for å synliggjøre!!!							

BURSDAGSFEIRING PÅ BARNEHAGEN:

Alle bursdagsbarn blir møtt med flagg og får gratulasjoner av barn og voksne.

I samlingsstund får barnet bursdagskrone og bursdagskort, i tillegg til sang.

Bursdagsbarnet sitter på barnehagens bursdagsstol og er i fokus. Det sendes opp «bursdagsraketter» i forhold til hvor mange år barnet blir.

ÅRETS HEGLE:

DENNE UKEN ER EI NY AKTIVITETSUKE I BARNEHAGEN. Vi skal bruke denne uken til å bli kjent med hverandre, ha aktiviteter sammen og øve oss litt ekstra på å samarbeide. Forhåpentligvis er vårt nye uteområde ferdig og klart til å brukes☺.

Gartnergjeng

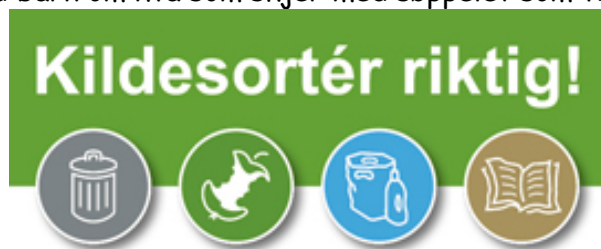
På Hegle har vi en plan om å lage oss en flott grønnsakshage. I sommer fikk vi nytt uteområde, og det ble derfor ikke sådd i vår/sommer. Det er viktig for oss at barna er med på denne prosessen og kan få lov til å «eie» et slikt prosjekt. Alle skal få muligheten til å bidra til å føle seg som en del av fellesskapet. I høst skal vi lage klar kasser og ordne til slik at vi kan fortsette vår prosess med FRA JORD TIL BORD når våren kommer.

Miljøvern:

Barna skal lære å ta vare på seg selv og naturen (Rammeplan. s 10). I høst skal vi ha ekstra fokus på kildesortering og ungene skal få være med på å sortere søppel og lære om hvordan vi kan ta vare på naturen på en bedre måte. Spesielt viktig for oss er å sortere all plastikk for seg selv. Plast utgjør en stor del av restavfallet og kan dersom det gjenvinnes bli et verdifullt råstoff i produksjonen av ny plast. Det er viktig at platen er ren for å få best mulig råstoff. Den platen som ikke blir ren når den skylles i kaldt vann, legges sammen med restavfallet.

Søppel:

Hver høst graver vi ned søppel for så å grave det opp igjen til våren. I år er intet unntak. Vi undrer oss sammen med barn om hva som skjer med søppelet som vi har gravd ned ...

Brannvernuka:

I uke 38 er det nasjonal brannvernuka og den markerer vi også på Hegle. Denne uka skal vi ha ekstra fokus på brannvern. Vi skal lære mer om brann, hva som kan føre til brann og hvordan vi kan forhindre brann.

Vi skal bruke sansene våre og få kjenne hvordan det lukter, kjennes og ser ut.

I år har vi med vår venn Bjørnis som er en brannbjørn. Bjørnis har med seg et pedagogisk opplegg som vi skal bli kjent med i brannvernuka og vi gleder oss til det. Han har også en egen brannbamsedans og sang som vi skal lære.

Å VÆRE KLUBBUNGE ER VELDIG ARTIG! ☺

Klubben er et skoleforberedene opplegg for de største barna i barnehagen. Vi ønsker at klubben skal være noe barna ser frem til å begynne i. Det er klubbmøte 1 gang i uka. Klubben har mange gode samtaler, god lek og samhold, formingsaktiviteter, utflukter, blåtur og mye annet moro.

Klubbungene har et ekstra ansvar i forhold til ulike pedagogiske opplegg i barnehagen, blant annet i forbindelse med den årlige sommerfesten. Ellers er det viktigste med å være i klubben at barna får selvstendighetstrening, og har fokus på vennskap og hensyn. Dette er grunnlaget for god læring videre.

September

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
35						1. Ville 5 år	2.
36	3. Vi feirer Ville 5 år	4.	5.	6.	7.	8.	9.
37	10.	11.	12.	13. Bærtur!	14.	15.	16.
38	17.	18.	19.	20.	21. Brannøvelse Kl. 10.00	22.	23. Høst- jevndøgn.
39	24.	25.	26.	27. Fårikål dag!	28. FREDAGSDANS	29.	30.

BRANNVERNUKE PÅ BARNEHAGEN!!

DUGNAD I BARNEHAGEN:

Vi arrangerer dugnad både i september og i mai. Arbeidet som utføres går barna til gode. Dugnadene er et sosialt treffpunkt mellom ansatte og foreldre Barna kan inviteres med til å hjelpe der de kan, eller se på glade voksen i fornuftig arbeid☺

Helt på bærtur

Vi skal på bærtur!

Vi tar med oss matpakke og plukke-kopp ut i skogen for å se om vi kan finne bær av ulike sorter. Vi gleder oss til å nyte en flott høstdag i skogen hvor vi får muligheter til å leke, boltre oss, lære og ha det gøy!

HØSTJEVNDØGN

På høstjevndøgn skinner sola rett på ekvator, og dag og natt er **nesten** like lange, rundt 12 timer natt og 12 timer dag, over hele kloden.

FN/FORUT:

Gjennom arbeidet med barneaksjonen /FORUT vil barna få muligheten til å jobbe med pedagogisk opplegg tilpasset barnehage. Barna lærer om seg selv og andre mennesker, om samspill og verden.

Hegle barnehage bruker 3 uker i oktober til å bli bedre kjent med årets barneaksjon. Årets barneaksjon heter: **"Sivatas og elefantparaden»**.

Gjennom barneaksjonen blir vi kjent med barn i fra deler av verden der hverdagen ikke er så enkel som hos oss. Samtidig er det kun fokus på mulighetene i deres hverdag. Vi får også et godt innblikk i deres samfunn, uten at det er det harde og vanskelige livet som har fokus. Årets barneaksjon handler om fem år gamle Sivatas som bor i landsbyen Mullivaikal nordøst på Sri Lanka. I år blir vi med Sivatas og familien på en rundreise på Sri Lanka der de får oppleve mye spennende.

På rundreisen på Sri Lanka får Sivatas blant annet se hvordan man lager te. Her er han sammen med far Rajan og to av brødrene på en teplantasje

Sammen med barna undrer vi oss over likheter/forskjeller, vennskap og solidaritet.

Vi avslutter barneaksjonen med en FN-kafe den 26.10.18. Denne dagen skal vi ha innsamling der overskuddet går til Forut's arbeid for fattige barn og familier.

Mer informasjon finner dere på: www.forut.no

Foreldresamtaler:

Det er tid for foreldresamtaler igjen. Vi vil sette av to uker til å gjennomføre de. Minner om at det er ønskelig fra barnehagens side at foreldre stiller på minst en samtale i løpet av året.

Foreldremøte:

Vi arrangerer foreldremøte i september/oktober. Der blir det et innblikk i barnehagens hverdag, med bilder, film etc. I tillegg blir det tatt opp/satt fokus på et tema som barnehagen ønsker å belyse.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
40	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	BARNEAKSJON/FORUTMÅNED I BARNEHAGEN						
41	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
	HØSTFERIE, AVMELDING VED FRI.						
42	15.	16.	17.	18. Dans til FORUT musikk	19.	20.	21.
43	22.	23.	24.	25.	26. FN KAFE	27.	28.
44	29	30.	31. Halloween/ Halloween!				

Halloween/Halloween!

Med fokus på drama arrangerer vi Halloween/Halloween den 31. oktober. Vi skal ha fokus på vennskap og samlek, men også gjøre dagen spennende og litt annerledes. Det blir forskjellige leker, og vi skal spise spennende mat denne dagen.

Halloween!

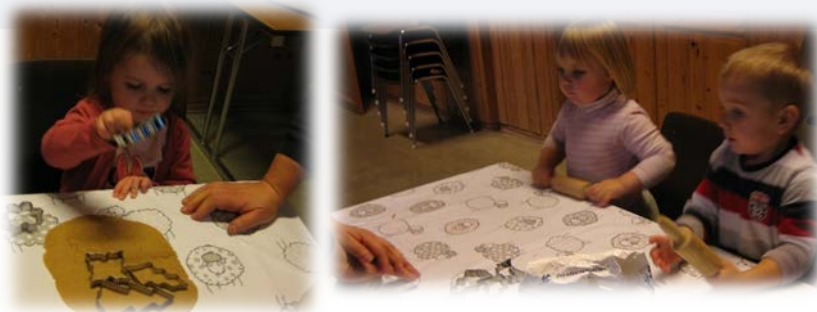
Den som går ut for å finne en venn,
vil sjeldent finne en.
Den som går ut for å være en venn,
vil finne mange venner!

ADVENT OG JULEFORBEREDELSE.

Vi setter også i år av de 2 siste ukene av november til førjulsaktiviteter. Dette er en trivelig tid med mye forventninger. Det er mørkt ute, og det gir oss muligheter til å ha aktiviteter inne. På barnehagen ønsker vi å roe ned noe av stresset ved å gjøre alt i november. Ved å begynne i slutten av november er vi ferdig med alle de tingene som «må gjøres». Da kan desember være kos og spenning. Vi starter med juleverksted og julebakst. Sammen med julemusikk gir det oss en god stemning. Dette er fine aktiviteter og holde på med. Vi deler opp i smågrupper på kjøkken og verksted. Det er også viktig å formidle hva som ligger til grunn for vår julefeiring. Advent er starten på det hele, og i samlingene presenteres dette på et nivå som er forståelig for barna.

BAKING AV JULEKAKER:

Når lukta av julebakst strømmes rundt i barnehagen, kjenner vi at julestemningen stiger, og spenningen fester seg i kroppen. Det er en trivelig tid. Vi vil at barna skal få være deltagende i litt baking, kna, smake og følge med på stekinga. Med spenning ventes det og det er stor stas når de endelig tas ut av ovnen, og de kan smakes ... 😊

FREDAGSDANS:

Bevegelse og dans er med på ivareta barnets sin rytmefølelse allerede fra barnet er født. Sanger med bevegelser er fine å bruke både til små og større barn. Bevegelse hjelper barn å lære sanger raskere og gjør at unger forstår mer av teksten. Det gjør det også lettere for yngre barn som ikke snakker eller snakker dårlig å være med i sangen. Bevegelse gjør også ofte sangen mer underholdende. Samtidig er det med på å trenes kroppens motorikk.

Ved å innføre fredagsdans og disko en dag i måneden skal vi oppøve motoriske ferdigheter, vi skal finne rytmen, og synge nye og gamle sanger samt ha det artig sammen.

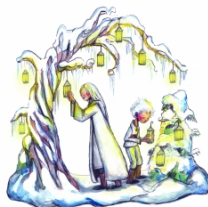

SAGNET OM LYSNISSENE:

Lysnissene, som holdt til i de store skogsområdene rundt i landet vårt, tente lykter i hundrevis av år for at folk ikke skulle gå seg bort, eller føle seg ensomme når de var ute og ferdet i skogen i kvelds- og nattemørket. Dette var nok lenge før elektrisiteten var oppfunnet, og ferdselsårene så veldig annerledes ut enn det de gjør i dag. Folk reiste langt og lengre enn langt på krokete stier og smale kjerreveier både til fots og til hest i ulikt ærend. Ofte rakk man ikke fram før kvelden falt og da var det en stor trygghet i lyktene som lyste vei og nærvær. Linkenvoll skal ha sagt at Lysnissenes filosofi var like enkel som den var sann:

"Intet mørke huser frykt når en lysniss tenner sin lysnisselykt".

På Hegle lager vi lykter i november.

NOVEMBER

TRAFIKKOPPLÆRING I BARNEHAGEN

Å forstå hvordan man skal ferdes i trafikken på en trygg og sikker måte tar tid og bør øves inn tidlig.

Trafikk er nå integrert som en del av rammeplanen gjennom fagområdet nærmiljø og samfunn. De legges der vekt på at barna skal lære å orientere seg og ferdes trygt. Her på Hegle har vi fokus på trafikkopplæring gjennom hele barnehageåret, og har rutiner for turer til fots, med bil eller kollektivtransport.

Vi har ekstra fokus på:

- Barna lærer trafikkregler for fotgjengere.
- Barna lærer om bruk av sansene sine i trafikken.
- Barna lærer om bruk av bilbelte, sykkelhjelmer og refleks

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
44				1.	2.	3.	4.
45	5. Planleggings dag!	6.	7.	8.	9. REFLEKSJAKT	10.	11. Farsdag
46	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
47	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
48	26.	JULEVERKSTED			30. Vi tenner julegrana!		
					FREDAGSDISCO		

REFLEKSJAKT:

Den 18 oktober var den nasjonale refleksdagen. Fredag 9. november skal vi jakte refleks i mørket på barnehagen.

Vi tar med lommelykter og skal sammen se hva refleksen gjør i mørket....

JUL I HEGLE BARNEHAGE

"Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi" (Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, 2017, s. 54-55).

Som privat barnehage har vi mulighet til å selv bestemme at våre verdier ikke skal forankres i kristen og humanistisk arv og tradisjon. Likevel er Hegle barnehage opptatt av å formidle norsk historie og tradisjoner, både personlige og nasjonale.

For skolestarterne betyr dette at vi i løpet av desember takker ja til kirkens innbydelse om "julevandring". Der vil kirkens egne pedagoger og prester lære og fortelle oss om julens budskap i kristen tro. Dette hadde vi utelukkende gode opplevelser og erfaringer med fra fjorårets skolestartere.

Hegle barnehage har egne tradisjoner og fortellinger å by på, både gamle og nye. Mange av de ansatte har et veldig godt forhold til adventstiden og ser frem til aktiviteter og opplevelser som denne tiden har å by på. Desember er spesiell og vi tar aktivt i bruk alle sansene våre. Vi hører på tradisjonell julemusikk og synger julesanger sammen. Vi fyller barnehagens lokaler med deilige lukter fra ulike julebakst og julemiddag fra barnas julebord og nissegrøt. Vi har valgt å roe helt ned i desember og har derfor juleverksted i november, dette har gitt oss muligheten til å fokusere mer på de spennende og nervepirrende skikkelsene som dukker opp i barnehagen. Barna gleder seg spesielt over alven Alver og stornissen som flytter inn på barnehagens loft. I år håper vi å kunne skape flere magiske øyeblikk oppe på loftet og kanskje invitere inn noen fra nærmiljøet vårt til å dele den magiske tiden med.

Desember

Lysnisser: Oppdraget etter å ha laget lyktene er enkelt: Tenn lykter utenfor huset kl. 18.00 presis hele desember igjennom, helst slik at det synes fra veien. Om mange innbyggere gjør det samme oppstår et helt lite eventyr midt i hverdagen!

"Det vakreste lyset som finnes skinner i øynene på noen du gjør gla"

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
48					VI TENNER JULEGRANA	1. Gnist og glededag	2.
49	3. ADVENTS STUND	4. JULEFROKOST	5.	6.	7. NISSEGRØT	8.	9.
50	10. ADVENTS STUND	11.	12.	13. LUCIA DAG	14. Juledans	15.	16.
51	17. ADVENTS STUND	18.	19. BARNAS JULEBORD	20. Vi feirer Michael 5 år	21.	22.	23.
52	24.	25.	26.	27. Michael 5 år	28.	29.	30.
1	31.						

1. Desember er gnist og glededag: Da «nisser» man bort en lykt til en nabo eller venn.

VI ØNSKER ALLE, BÅDE STORE OG SMÅ, EN RIKTIG GOD JUL OG ET GODT NYTT ÅR!!

«DEN MAGISKE SKOGEN»

Januar er kickoff måneden for årets halvtårstema «Den magiske skogen».

14 januar har de ansatte pyntet og gjort klart avdelingen for fellessamlinger i "den magiske skogen".....

Men hva kan vi forvente oss i denne magiske skogen?

Hva er magi? Hvem er magisk?

Hva er forskjeller/likheter mellom en vanlig skog og en magisk skog? Finnes magi, og tror alle på at magiske ting kan skje?

Vil Romlesnurr og Gruffalaffen nok en gang reise ut på oppdagelsesferd, eller vil vi få informasjon fra noen andre?? Vil vi oppleve en magisk portal dette året?

Gjennom årets $\frac{1}{2}$ års tema skal vi synge, danse, dramatisere, spille, lytte og undre oss mye.

Januar er en fin tid til å koble av, roe ned og lande etter julens forventninger og opplevelser. Vi ønsker å gjenta fjorårets suksess med spa og sanseuke. Her har vi fokus på velvære og samhold på tvers av alder og avdeling.

Det er fortsatt mørkt og kaldt ute og utetiden vår blir gjerne spontan og kortvarig, men tilbyr likevel til ulike aktiviteter. Barnehagen håper på en fin vinter med snø. Vi ønsker å ake på akebrett og akematter, forme i snøen og forske med vann, is/lage snø, såpebobler i minus 20.

I Januar snur solen og dette markerer vi med lyktefest. Vi lager lykter i ulike fasonger og farger og pynter grillhytten til fest. Vi synger solsanger og har samtaler rundt mørke og lyset.

Vi tenker også å være kreativ med formingsaktiviteter ute i snøen. Sammen skal vi forsøke å skape et vinterbilde av maling i snøen.

Januar

OPPSTART AV

$\frac{1}{2}$ ÅRS TEMA ☺

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
1		1.	2.	3.	4.	5.	6.
2	7. Trym 5 år Lukas S 2 år	8. Einar 4 år	9.	10.	11. Lysfest Lukas D. 3 år	12.	13.
3	14. Oppstart fellessamling	15.	16.	17.	18. Planleggingsdag	19.	20.
SPA OG SANSEUKE I BARNEHAGEN							
4	21. Fellessamling	22.	23.	24.	25. VI LAGER FELLES VINTERBILDE I SNØEN.	26.	27.
5	28. Fellessamling	29.	30.	31.			

Velkommen til den levende skogen

Velkommen til den levende skogen,
Til trær som kan synge og danse og le.

Velkommen til den levende skogen.
Alt kan skje - på en-to-tre,
Og den virkelige skogen ligger like ved
(Levende, levende)

Du vet jo godt at trær har røtter,
Det har også vi.
Men i blant så får vi føtter
Og kan danse i det fri.
Som regel tier trærne stille,
Også slik med oss.
Men hvis vi bare vil det,
Kan vi prate som en foss.

Velkommen til den levende

For vi er bjørk og gran og einer,
Furu, osp og or.
Nå står vi her med blad og greiner
Sammen som et kor.
Og det vi synger, må du huske,
Vi har no' å si.
Tenk hvert et tre, hver liten busk
de er av stor verdi.

Velkommen til den levende

$\frac{1}{2}$ ÅRS TEMA: DEN MAGISKE SKOGEN

Vi ble i januar kjent med hva magi er og forskjellige skikkelser som vi forbinder med en magisk skog.

Barna i Hegle er godt kjent med alven Alver, han som er julenissens hjelper, men finnes det flere alver?

I februar skal vi forsøke å bli bedre kjent med alver og feer.

Denne måneden vil også vennskap og omsorg være i fokus.

Alvenes dans:

Hver kveld danser alvene rundt om en ild.

De synger om alt og hvordan det ble til.

*De synger om blomster og synger om vår,
mens skyttelen går og livets vev slår.*

Samefolkets dag 6. februar:

Samene har i lang tid vært et urfolk som har blitt undertrykt. Samer ble forsøkt fornorsket, de ble nektet skolegang på norsk skole og de ble nektet å snakke samisk. Samenes natur og åndetro ble forsøkt kristnet. Først i nyere tid forandret synet på samene seg. Samenes situasjon ble utredet og samene fikk rett til å ta vare på samisk språk og kultur. Fra 1945 og fram til 1990 fikk samene blant annet *Sameloven* og *Sametinget*. Norges Grunnlov ble i 1988 endret slik at samer som landets urbefolkning skulle få samme rettigheter som landets befolkning forøvrig. (Kunnskapsdepartementet, 2006)

6. februar er Samefolkets dag. Vi ønsker at barna skal bli kjent med at samene er Norges urbefolkning, få kunnskap om samiske fortellinger, samisk musikk og levesett.

Samene har sitt eget flagg som er rødt, grønt, gult og blått. Hver farge har sin symbolikk. Fargene symboliserer også at samene lever i fire land. Sirkelen i flagget forestiller sola (rød) og månen (blå).

FEBRUAR

KARNEVAL

Til karneval vi drar avsted for der er mye rart å se og hvem er det som kommer der, jeg tror det er en sjørøver.

En sjørøver, en sjørøver.

Ja, hvem er det som kommer der, det er en fin sjørøver.

Alle barn gleder seg til karneval i barnehagen! Dette er en dag med mye musikk, rytmer, drama, latter og moro. Og i år er intet unntak.

I år oppfordrer vi alle barn til å kle seg ut i fht.

$\frac{1}{2}$ års tema; «**Den magiske skogen**»

Ikke bruk penger på kostymer, men vær kreativ😊 Barnehagen har ansiktsmaling. Det skal bli et artiq karneval på Hegle!

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
5					1.	2.	3. Tiril 6 år
6	4. Vi feirer Tiril 6 år	5.	6. Samefolkets dag	7. 	8. Karneval i barnehagen	9.	10. Morsdag
7	11.	12.	13. Kasper 5 år	14. Alle hjertens dag. Fokus på vennskap!	15.	16.	17.
8	18.	19.	20. Olve 2 år	21. Kongen har bursdag 	22.	23.	24.
VINTERFERIEUKE PÅ BARNEHAGEN- AVMELDING VED FRI!							
9	25.	26.	27.	28.			

Vi skal leke med barnehagens rytmepinner

½ ÅRS TEMA: DEN MAGISKE SKOGEN

Vi undrer oss videre i forhold til vårt spennende tema. Hvor begynner den magiske skogen og hvordan vet vi at vi har kommet dit?

Vi skal besøke turplassen vår i løpet av våren for å lete etter den magiske skogen. Er det noe nytt og magisk der?

Noen har fortalt oss at Drømmefangere holder skumle ting borte. Vi skal lage drømmefangere i barnehagen.

Huldra; i norsk folketro og i sagn en kvinnelig vette som lever i hauger og hamrer. **Hulder** blir også brukt som kollektivnavn på underjordiske. Det finnes mange sagn om **huldra**; hun er vakker, men har kuhale.

Vi skal undre oss sammen med barna. Hvem er de gode? Lorax. Dyrene, Feer/Alver, nisser, tusser, Heks/trollmenn, trær og blomster. Hva kan vi gjøre for å påvirke det gode???

Hvem er det som alltid vinner? - Det gode eller det vonde i eventyr og fortellinger....

Vårstemning i barnehagen:

Vi forbereder oss til Gartnertid i barnehagen. Barna skal få så innendørs. Etter hvert vil vi hyppe jord og sette ut våre planter.

Så hva trenger man for å dyrke noe??
Jord, gjødsel, sol, vann og selvfølgelig frø.

Vi ønsker også å så flotte blomster som humler og bier liker☺

Når klokka i skogen slår tolv
da kommer de renslige troll
med bøtter og koster og spann
og synger så rent som de kan; Tørke
støv, tørke støv, tørke støv av
busker og blomster og løv
Tørke støv, tørke støv, tørke støv av
busker og blomster og løv.

En blomst kan jo også bli pen
hvis den er gjort ordentlig ren
En humle med støvete ben
fikk vi fanget og så tørket ren
Tørke støv, tørke støv, tørke støv
av blomster og knopper og løv
tørke støv, tørke støv, tørke støv
av blomster og knopper og løv.

MARS

FORELDRESAMTALER GJENNOMFØRES I
MARS-APRIL.

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
9					1. Utdeling av bruker -undersøkelsen	2.	3. Fastelavn
10	4.	5.	6.	7.	8. Synnøve 6 år	9.	10.
11	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
12	18.	19.	20. Vårjevndøgn	21.	22.	23.	24.
13	25. Vaffeldag	26.	27.	28.	29.	30.	31. Sommertid

Jevndøgn

Inntreffer de to dagene i året da dag og natt er like lange, og skyldes at jordens akse står vinkelrett på en tenkt linje trukket mellom solen og ekvator.

Brukerundersøkelsen deles ut 1. mars.

Vi håper alle besvarer undersøkelsen. Resultatene som fremkommer av brukerundersøkelsen gir oss en pekepinn på områder vi må prioritere i arbeidet vårt mot å bli en bedre barnehage!

VAFFELDAG 25/3-19

Vaffeldagen den 25. mars markerer et skille mellom vinter og vår, og i Sverige har vaffelen blitt et symbol på våren. Nå har vaffeldagen spredt seg til flere land, deriblant Norge.

På Hegle barnehage lager vi gode, grove vafler.

Ingredienser/oppskrift:

Hvetemel
Sammalt hvete, fin
Havregryn
Salt
Bakepulver
Lettmelk
Egg
Smeltet smør

$\frac{1}{2}$ ÅRS TEMA; DEN MAGISKE SKOGEN

Hva er forskjellen på en jutne, tusse og et troll? Og hva er en dverg?

Kjenner vi noen eventyr med troll i?

Hvorfor er dette skummelt? Er de så farlige som vi tror, og må vi passe oss for de?? Vi går på jakt etter tusser og troll. Kan vi finne noen på turplassen vår?

Eventyrvisa:

Ja, kom alle sammen bli med
Vi flakser og bakser av sted
Til eventyrland for å se
På jutler og nøkker og nisser og troll
Og dverger i tusene fold.

PÅSKE VED HEGLE BARNEHAGE

Påskelunsj

I tradisjon tro ber vi inn til påskelunsj i år også. Da er det mulighet for de barnas nærmeste til å komme på barnehagen til et trivelig lag, med god mat og enkel underholdning. Barna fremfører noe som de har øvd på de siste ukene. Etterpå blir det mulighet for å spise litt, samtidig som en kan ha en sosial og trivelig stund med bekjente. Med mange samlet i gymsalen blir det lett mye støy og uro. Vi oppfordrer alle foreldre til å hjelpe oss og overholde regler om å gå inne og sitte når vi spiser😊

Påskevandring: Klubben skal ned til kirka og bli med på julevandring. Det har vært en tradisjon at kirka inviterer barnehager i å bli med på deres fortellinger. Nå er det påska som står for tur. Der får barna være med på fortellingen av påskebudskapet. De som ønsker det får også kle seg ut og delta i handlingen.

Påskeaktiviteter: Barna bruker ulike typer materialer og lager påskeoverraskelser som blir med hjem til påskeferien.

Vår i barnehagen:

Vi ser og lytter etter vårtegn. Men hva kan vi forvente å se og høre?

Såing: Etter påske er våren i anmarsj for fult. Nå er det tid for å ta fram plantefrø og sette i jorda. Vi på barnehagen har de stående inne den første tida. Der får de vokse seg store før vi planter de ute når været og temperaturen tilsier det. Det kan være alt fra noe vi setter i såkassene ved grillhytta, til løker som vi har hatt stående inne om vinteren.

Det er fint og lærerikt for barna å delta, samtidig som at det er artig å putte frø i jorda, følge med, gi de vann, og til se at noe kommer opp. 😊

FELLES PÅSKETUR:

Hvert år pleier påskeharen å komme innom barnehagen. Han legger igjen spor til oss, vi følger sporene og ser hvor vi havner ...

Påsekona Judit har også vært innom barnehagen før påske. Hun er veldig glad for å motta tegninger.

Judit passer på barnehagen fra lufta, og barna er hellig overbevist om at de ser henne på sitt sopelime før påsken...

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
14	1.	2.	3. Påskelunsj	4. Sanna 3 år	5.	6.	7.
15	8.	9.	10. Felles påsketur!	11.	12. Vi feirer Peder 5 år	13.	14.
16	15. Peder 5 år	16.	17.	18.	19.	20.	21.
PÅSKFFFRIF I BARNEFHAGEN.							
17	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
18	29.	30.					

Foreldresamtaler: Foreldre inviteres til foreldresamtaler☺

$\frac{1}{2}$ ÅRS TEMA: DEN MAGISKE SKOGEN

Barna har i arbeidet med vårt $\frac{1}{2}$ års tema opplevd mye forskjellig i forbindelse med den magiske skogen.

Vi har pratet om skumle skikkelser og fantasifigurer, vi har undret oss, sett i bøker, lyttet til musikk, danset, og sett mange ulike bilder.

Et spennende tema!

I mai vil vi summere opp og begynne å forberede oss på forestilling. Vi skal lage kulisser, kostymer og etter hvert begynne å øve på ulike roller til forestillingen.

MAI MÅNED I BARNEHAGEN:

Ruskendag: Mai er tida for å rydde litt rundt omkring ute. Vinteren er over, og det kan være mye rart som dukker opp når snøen er borte. Da passer det bra at barna på barnehagen tar på seg arbeidshanskene, og rydder rundt barnehagen, og nedover gangstien. Det er både viktig, og lærerikt. Det er stort fokus på bevaring av miljøet, og jo tidligere gode holdninger læres, jo bedre sitter de.

17mai: Hvert år bruker vi å arrangere 17. mai på barnehagen i forkant av feiringen av nasjonaldagen. Vi organiserer leker fra gamledager, vi går i barnehagetog ute, synger 17 mai sanger og koser oss med sodd til lunsj. Vi synes dette er en fin start på den store dagen, og en artig vri på en vanlig barnehagedag.

Foreldremøte/Årsmøte:

På vårens foreldre møte blir resultatet fra vinterens brukerundersøkelse presentert. Vi vil også lage en bildepresentasjon av året så langt. Kanskje dukker det opp noen spennende videosnutter også. Foreldremøte etterfølges av årsmøte.

Mai

DUGNAD GJENNOMFØRES I MAI

«Det viktigste er ikke å nå ut til folk,
men å nå inn til folk».

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
			1. Offentlig høytidsdag	2. Vi feirer Malin 6 år	3.	4.	5. Verdens latterdag
	6.	7. Ruskendag	8. Planleggingsdag	9. Mathilde 4 år	10.	11.	12.
	13.	14.	15.	16. Vi feirer 17 mai i barnehagen	17. Grunnlovsdagen	18.	19.
	20.	21. Foreldremøte/ årsmøte	22.	23.	24. Hermine 4 år	25.	26.
	27. Gyda 2 år	28.	29. 	30. Kristi Himmelfartsdag	31. Planleggings- dag		

Miljøfremmende handlinger:

- ✚ Vi holder lekeplassen og skogen vår ryddig
- ✚ Vi dyrker, planter og høster i egen hage
- ✚ Vi benytter avfalls berge på uteområdet
- ✚ Vi høster fra naturens eget spiskammer
- ✚ Vi tilegner oss kunnskap om hvorfor vi resirkulerer
- ✚ Vi har fokus på gjenbruk av ulike materialer og klær
- ✚ Vi har med pose for å plukke søppel når vi går på turer.

BARNEHAGEN ER HELDIG Å FÅ KOMME PÅ BESØK I
FJØSET TIL BEATE I APRIL/MAI. VI ØNSKER Å FÅ
MED OSS LAMMING😊

FORESTILLING

Små og store på Hegle barnehage har det siste halve året jobbet hardt og målbevisst mot vårens store høydepunkt, nemlig sommeravslutningen.

Vi inviterer familie og venner til å være sammen med oss og se vår forestilling. Denne forestillingen oppsummerer og representerer et prosjekt med våre øyeblikk. Vi har brukt fantasi og undring, opplevelser, fortellinger og minner vi har hatt det siste halve året sammen med våre maskoter Romlesnurr og Gruffalaffen.

Barna får vist seg fra sider de ikke så ofte får gitt uttrykk for. De lever seg inn i nye roller og viser stolt frem et arbeid de har lagt bak seg.

TIL SKOLESTARTERNE:

Vi takker skolestarterne for at akkurat vi har vært så heldige å bli kjent med dem og fått muligheten til å ta del i, og påvirke deres første del av en lang og spennende reise. En epoke er forbi og nye eventyr ligger for tur! Takk for at Hegle barnehage fikk være en del av deres artige reise på livets veil

JUNI

Torsdag 6/6-19 inviterer vi til
sommeravslutning med flott
forestilling!!

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSDAG	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
22						1.	2.
23	3.	4.	5.	6. Sommeravslutning	7.	8. Pinse aften	9.
24	10. 2. pinsedag	11.	12.	13.	14. Vi feirer Petter 3 år	15. Petter 3 år	16. Patrick 2 år
26	17. Vi feirer Patrick 2 år	18. Isa 3 år	19.	20.	21. Vi feirer Froste 6 år	22.	23. Sankthans aften
26	24.	25.	26.	27. Elias 3 år	28.	29.	30.

FRIIDRETT PÅ BARNEHAGEN DENNE UKEN!

SOMMER I BARNEHAGEN

Solvettregler

Noen har allerede startet på ferien, men for de fleste av oss er juli ferie måneden. På Hegle barnehage har vi fellesferie de to siste ukene i juli. Vi som er igjen på barnehagen, før sommerlukking, nyter dagene med sol og varme. Selv om det er deilig sommervær ute er det viktig å tenke på solvettreglene. Vi skal alltid ha på solkrem før vi går ut og det er også viktig å få en pause fra solen midt på dagen. Juli tilbyr spontane turer og aktiviteter.

God Sommer!

juli

UKE	MANDAG	TIRSDAG	ONSDAG	TORSdag	FREDAG	LØRDAG	SØNDAG
27	1. Sara 6 år	2.	3.	4.	5.	6.	7.
28	8.	9.	10.	11. Lilly 2 år	12. Vi feirer Daniel 4 år	13.	14.
29	15.	16.	17.	18.	19.	20. Daniel 4 år	21.
30	22.	23.	Barnehagen har sommerlukking		26.	27.	28.
31	29.	30.	31.				

Når foreldre spør barnet «HVA HAR DU LÆRT/GJORT I BARNEHAGEN I DAG»?

